

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
факультет іноземних мов
кафедра французької та іспанської філологій

Затверджено
на засіданні кафедри французької
та іспанської філологій
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
протокол № 9 від 26 червня 2023 року

Завідувач кафедри

Зоряна ПІСКОЗУБ

Силабус освітньої компоненти

«Комунікативні девіації та хибні друзі перекладача»,
що викладається в межах
ОПП «Іспанська та друга іноземні мови і літератури»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності **035 Філологія**
за спеціалізацією 035.051 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – іспанська

Назва освітньої компоненти	Комунікативні девіації та хибні друзі перекладача
Адреса викладання освітньої компоненти	Львівський національний університет імені Івана Франка 79000, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра французької та іспанської філологій
Галузь знань, шифр та назва спеціальності (спеціалізації)	Галузь знань 03 Гуманітарні науки , Спеціальність 035 Філологія , Спеціалізація 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
Викладачі освітньої компоненти	Сайфутдінова Олена Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри французької та іспанської філологій
Контактна інформація викладачів	olena.sayfutdinova@lnu.edu.ua https://lingua.lnu.edu.ua/employee/sajfutdinova-olena-yurijivna
Консультації по освітній компоненті відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка освітньої компоненти	https://lingua.lnu.edu.ua/course/komunikatyvni-deviatsii-ta-khybni-druzi-perekladacha-ispans-ka-mova
Інформація про освітню компоненту	Освітня компонента «Комунікативні девіації та хибні друзі перекладача» є вибірковою освітньою компонентою (навчальна дисципліна) для освітньо-професійної програми «Іспанська та друга іноземні мови і літератури» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія за спеціалізацією 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська, яка викладається в I семестрі в обсязі 3,5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ЕСТ)
Коротка анотація освітньої компоненти	Дисципліну розроблено так, аби здобувачі освіти впродовж навчання одержали не лише елементи теоретичних знань у галузі комунікативної лінгвістики, девіатології та перекладу, але й здобули практичні навички комунікації та перекладу і змогли застосовувати їх у подальшому в комунікації, у власній педагогічній та перекладацькій діяльності. Тому представлено як огляд різних комунікативних та перекладацьких проблем, так і процесів та інструментів, які потрібні для успішного виконання завдань у сфері перекладу.
Мета та цілі освітньої компоненти	Метою освітньої компоненти є ознайомити студентів з азами комунікативної лінгвістики та основними заходами боротьби з мовними девіаціями іноземців. Завдання: Ознайомити студентів із вченням про девіації у спілкуванні. Зорієнтувати в головних аспектах порівняльного словотвору української та іспанської мов із його тенденціями та винятками. Навчити правильного перекладу/вживання проблемних термінів.
Література для вивчення освітньої компоненти	Базова 1. <i>Квасниця О. Ю., Сайфутдінова О. Ю.</i> Територія автентичності і метафорична мандрівка: концепційне підложжя деяких англізмів // Матеріали ХХІІ наукової конференції “Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація”. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. -С.52-53. 2. <i>Saifutdinova O. Stepanov A.</i> Semantic and Pragmatic Aspects of Rhetorical Questions in Spanish // The theory of studying spirituality, writing, features of languages of different peoples and generalization of acquired knowledge: collective monograph. – 2022. – p. 77-85 DOI –

	<p>10.46299/ISG.2022.MONO.PHILOL.1 https://isg-konf.com/uk/the-theory-of-studying-spirituality-writing-features-of-languages-of-different-peoples-and-generalization-of-acquired-knowledge/</p> <p>3. <i>Верба Г. Г.</i> Посібник з усного та письмового перекладу для студентів старших курсів (іспанська та українська мови): навчальний посібник / Верба Г.Г., Орличенко О.В., Приходько М.П. – Вінниця: «Нова книга», 2020. – 288 с.</p> <p>4. <i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.</p> <p>5. <i>Фокін С. Б.</i> Хибні друзі перекладача як наслідок словотвірної інтерференції // Мовні і концептуальні картини світу. - 2013. - Вип. 46(4). - С. 192-200. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46%284%29__25</p> <p>6. <i>Бацевич Ф. С.</i> Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с. https://drive.google.com/file/d/1zyNQcyрwwUYy3IA7bW2hTQpсrS7prx4/view?usp=sharing</p> <p>Рекомендована:</p> <p>7. <i>Молодоженя О. Ю.</i> Генетичні і стратегічні типи мовної гри (на матеріалі іспаномовного художнього і мас-медійного дискурсу) : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.05 / Олена Юрївна Молодоженя. – Київ, 2014. – 214 с.</p> <p>8. <i>Молодоженя О.</i> Чинники виникнення „мовної гри” / О. Молодоженя // Науковий вісник : зб. праць ВДУ. — Луцьк, 2008. — № 5. – С. 187-191.</p> <p>Інтернет-ресурси:</p> <p>1. <i>Аудіозаписи. Ресурси youtube.</i></p> <p>2. Тест з хибних друзів перекладача в українсько-іспанській мовній парі. – Режим доступу: http://postup.zzz.com.ua/FauxAmisTest.html</p>
<p>Обсяг освітньої компоненти та її тривалість</p>	<p>3,5 кредитів ECTS</p> <p>Загальна кількість – 105 годин</p> <p>3 них: 35 години аудиторних (21 години лекції та 14 години практичні) та 70 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цієї освітньої компоненти студент має:</p> <p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природу, функції та тенденції комунікації. 2. Елементи комунікації. 3. Комунікативні закони. 4. Природу комунікативних девіацій. 5. Головні аспекти порівняльного словотвору української та іспанської мов. <p>Вміти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передбачати появу «хибних друзів» перекладача в різних комунікативних ситуаціях та уникати їх. 2. Правильно вживати терміни, здатні призвести до мовних девіацій. 3. Здійснювати адекватний переклад проблемних термінів, поєднуючи інтуїтивні моделі словотвору зі знаннями порівняльного словотвору. 4. Перевіряти значення та вживання міжмовних омонімів. <p>Після вивчення цієї вибіркової навчальної дисципліни здобувач набуде такі загальні і фахові компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p>

	<p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з іспанської філології для вирішення професійних завдань</p> <p>ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень</p> <p>ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату</p> <p>ФК 9. Орієнтування у лінгвокультурних особливостях країн, мови яких вивчаються</p> <p>Після вивчення цієї вибіркової навчальної дисципліни здобувач досягне таких програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами (іспанською та другою іноземною) для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами .</p> <p>ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації .</p> <p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти іспанської філології.</p> <p>ПРН 19. Вміти використовувати знання з лінгвокультурних та загально цивілізаційних особливостей країн, мови яких вивчаються, у різних соціально детермінованих комунікативних ситуаціях.</p> <p>ПРН 20. Уміти застосовувати набуті мовно-стилістичні компетенції у комунікативних ситуаціях особистісного і суспільного характеру.</p>
Ключові слова	Комунікативна лінгвістика, комунікація, комунікативна девіація, мовна девіація, «хибні друзі» перекладача, міжмовні омоніми, інтуїтивні словотвірні стратегії
Формат освітньої компоненти	Змішаний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультацій
Теми	<p>Тема 1. Комунікативна лінгвістика. Комунікація.</p> <p>Тема 2. Функції та тенденції комунікації.</p> <p>Тема 3. Закони комунікації 1.</p> <p>Тема 4. Закони комунікації 2.</p> <p>Тема 5. Міжкультурна комунікація.</p> <p>Тема 6. Елементи комунікації. Комунікативний шум.</p> <p>Тема 7. Комунікативний смисл. Комунікативна девіація. Мовна девіація.</p> <p>Тема 8. «Хибні друзі» перекладача та міжмовні омоніми</p> <p>Тема 9. Інтуїтивні словотвірні стратегії та їхня участь у перекладі.</p> <p>Тема 10. Переклад на іспанську мову слів зі суфіксами -ин, -ін, -ит, -іт, -ид, -ід.</p> <p>Тема 11. Переклад на іспанську мову медичних термінів зі суфіксами -оз, -ит.</p> <p>Тема 12. Переклад на іспанську мову слів зі суфіксами -ант, -янт, -ент.</p> <p>Тема 13. Переклад на іспанську мову слів зі суфіксами -сія, -зія, -ція.</p> <p>Тема 14. Переклад на іспанську мову слів із префіксами де-, дес-, дис.</p> <p>Тема 15. Особливості творення назв хімічних елементів.</p> <p>Тема 16. Вчення про слова-реалії.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру, Усний

Пререквізити	Для вивчення освітньої компоненти студенти потребують базових знань іспанської мови, володіння поняттям про стилі мовлення, омоніми, словотвір, терміни.																																											
Навчальні методи та техніки, які буде використано під час викладання освітньої компоненти	Лекції, пояснення, ілюстрування; семінар, самостійна пошукова робота, практичні роботи.																																											
Необхідне обладнання	Вивчення освітньої компоненти потребує використання комп'ютерного обладнання із найпоширенішими програмами, операційними системами, Інтернетом.																																											
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 практичних робіт: 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 60 (по 10 балів за кожною); • 2 модулі: 40 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 40 (по 20 балів за кожний модуль); <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p><i>Розподіл балів, які отримують студенти I семестр магістратури</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="8">Поточне оцінювання та самостійна робота</th> <th>Підсумковий тест (залік)</th> <th>Сума</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4">Змістовий модуль 1</td> <td colspan="4">Змістовий модуль 2</td> <td rowspan="3">Залік виставляється за результатами семестру</td> <td rowspan="3" style="text-align: center; vertical-align: middle;">100</td> </tr> <tr> <td>Практ. роб. 1</td> <td>Практ. роб. 2</td> <td>Практ. роб. 3</td> <td>Модульна робота 1</td> <td>Практ. роб. 4</td> <td>Практ. роб. 5</td> <td>Практ. роб. 6</td> <td>Модуль на робота 2</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> </tbody> </table> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (практичні роботи-переклади і модульні письмові роботи). Академічна доброчесність: Очікуємо, що роботи студентів будуть їхнім оригінальними перекладом чи міркуваннями. Списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікуємо, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття освітньої компоненти. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених освітньою компонентою. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надасть викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Заохочуємо студентів до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, отримані під час виконання практичних робіт, та бали модульних контрольних робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та</p>								Поточне оцінювання та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Залік виставляється за результатами семестру	100	Практ. роб. 1	Практ. роб. 2	Практ. роб. 3	Модульна робота 1	Практ. роб. 4	Практ. роб. 5	Практ. роб. 6	Модуль на робота 2	10	10	10	20	10	10	10	20
Поточне оцінювання та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума																																			
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Залік виставляється за результатами семестру	100																																			
Практ. роб. 1	Практ. роб. 2	Практ. роб. 3	Модульна робота 1	Практ. роб. 4	Практ. роб. 5	Практ. роб. 6	Модуль на робота 2																																					
10	10	10	20	10	10	10	20																																					

	активність студента на лекціях; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку.	1. Дайте визначення термінам: <i>комунікативна лінгвістика, комунікація, «хибні друзі» перекладача, міжмовні омоніми, комунікативна девіація, мовна девіація, інтуїтивні словотвірні стратегії.</i> 2. Назвіть елементи комунікації. 3. Назвіть закони комунікації. 4. Перелічіть тенденції розвитку комунікації. 5. Що Ви знаєте про комунікативний шум? 6. Практичні завдання на переклад на іспанську мову українських слів зі суфіксами -ант, -янт, -ент, -ит, -іт, -зія, -ція, -ист, -изм, -оз та префіксами де-, дес-, дис-.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості освітньої компоненти буде надано по завершенню освітньої компоненти.

**Схема освітньої компоненти
«Комунікативні девіації та хибні друзі перекладача»,**

Тиж. дата год.- / /	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
1 тиждень	Комунікативна лінгвістика. Комунікація.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Бацевич Ф. С.</i> Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с.	Опрацювання літератури	1 тиждень
2 тиждень	Функції та тенденції комунікації.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Бацевич Ф. С.</i> Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с.	Опрацювання літератури	2 тиждень
3 тиждень	Закони комунікації 1.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Бацевич Ф. С.</i> Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с.	Опрацювання літератури	3 тиждень
4 тиждень	Закони комунікації 2.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Бацевич Ф. С.</i> Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с.	Опрацювання літератури	4 тиждень
5 тиждень	Міжкультурна комунікація	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Бацевич Ф. С.</i> Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.:	Опрацювання літератури	5 тиждень

			Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с.		
6 тиждень	Елементи комунікації. Комунікативний шум.	Лекція практичне заняття, самостійна робота. Модульна робота 1.	<i>Бацевич Ф. С.</i> Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с.	Опрацювання літератури	6 тиждень
7 тиждень	Комунікативний смисл. Комунікативна девіація. Мовна девіація.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Saifudinova O. Stepanov A.</i> Semantic and Pragmatic Aspects of Rhetorical Questions in Spanish // The theory of studying spirituality, writing, features of languages of different peoples and generalization of acquired knowledge: collective monograph. – 2022. – p. 77-85	Опрацювання літератури	7 тиждень
8 тиждень	«Хибні друзі» перекладача та міжмовні омоніми.	Лекція Модульна робота.	<i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Опрацювання літератури	8 тиждень
9 тиждень	Інтуїтивні словотвірні стратегії та їхня участь у перекладі.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Опрацювання літератури	9 тиждень
10 тиждень	Переклад на іспанську мову слів зі суфіксами -ин, -ін, -ит, -іт, -ид, -ід.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Складання словника	10 тиждень
11 тиждень	Переклад на іспанську мову медичних термінів зі суфіксами -оз, -ит.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Складання словника	11 тиждень
12 тиждень	Переклад на іспанську мову слів зі суфіксами -ант, -янт, -ент.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Складання словника	12 тиждень

13 тиждень	Переклад на іспанську мову слів зі суфіксами -сія, -зія, -ція.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	с. <i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Складання словника	13 тиждень
14 тиждень	Переклад на іспанську слів із префіксами де-, дес-, дис.	Лекція практичне заняття, самостійна робота	<i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Складання словника	14 тиждень
15 тиждень	Особливості творення назв хімічних елементів.	Лекція Модульна робота	<i>Фокін С. Б.</i> «Хибні друзі» перекладача (іспанська, українська мови): словник-довідник / С. Б. Фокін. – К.: УВОІ «Допомога» УСІ» «Капрі», 2015. – 112 с.	Опрацювання літератури	15 тиждень
16 тиждень	Слова-реалії.	Лекція практичне заняття, самостійна робота. Модульна робота 2.	<i>Верба Г. Г.</i> Посібник з усного та письмового перекладу для студентів старших курсів (іспанська та українська мови): навчальний посібник / Верба Г.Г., Орличенко О.В., Приходько М.П. – Вінниця: «Нова книга», 2020. – 288 с.	Опрацювання літератури. Складання словника	16 тиждень

Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни. Її зміст визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

І семестр магістратури

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комунікативна лінгвістика. Комунікативні девіації за Ф. С. Бацевичем	4
2	Відображення тенденцій сучасної комунікації в літературі та мистецтві (кіно, комікс, графіті).	4
3	Комунікативні девіації та англізми.	3
4	Типи хибних друзів перекладача.	4
5	«Хибні друзі» перекладача та міжмовні омоніми та пароніми.	4
6	«Хибні друзі» перекладача, комунікативні девіації та і мовна гра.	4
7	Риторичне запитання і комунікативні девіації.	4
8	Іронія і комунікативні девіації.	4
9	Комунікативні девіації та «хибні друзі» перекладача в художній літературі.	4

10	Іспанські відповідники слів зі суфіксами –ин, -ін, -ит, -іт, -ид, -ід. Формування словника.	5
11	Іспанські відповідники медичних термінів зі суфіксами -оз, -ит. Формування словника.	5
12	Іспанські відповідники слів зі суфіксами -ант, -янт, -ент. Формування словника.	5
13	Іспанські відповідники слів зі суфіксами -сія, -зія, -ція. Формування словника.	5
14	Іспанські відповідники слів на де-, дес-, дис-. Формування словника.	5
15	Особливості назв хімічних елементів в іспанській мові. Періодична система хімічних елементів.	5
16	Слова-реалії. Переклад слів-реалій.Формування словника.	5
	Разом:	70